

21 Ιανουαρίου 2013

## Λατρευτικά έθιμα των Θεοφανείων

/ Αφιέρωματα / Λαογραφία και Παράδοση του Δωδεκαημέρου



Την ημέρα των Θεοφανείων ξεχωρίζει η τελετή του αγιασμού των υδάτων. Με ιδιαίτερη λαμπρότητα γίνεται η τελετή **της καταδύσεως του τιμίου Σταυρού** η οποία και δεσπόζει της τελετής του αγιασμού. Οι «βουτηχτάδες» πηδούν στα νερά και συναγωνίζονται ποιος θα πιάσει πρώτος τον Σταυρό.



Διακρίνονται οι Ιερείς, από αριστερά προς τα δεξιά, κάτω: παπα-Γιώργης Μπονάκης, εφημέριος Παναγίας Λιμνιάς Σκιάθου, παπα-Γιώργης Ρήγας (Αρχιερατικός Επίτροπος Σκιάθου) και παπα-Γρηγόρης Καλοειδής, εφημέριοι των Τριών Ιεραρχών Σκιάθου, και πίσω τους: ο παπα-Θεόφιλος Μπουσιόπουλος, ηγούμενος Ι. Μ. Παναγίας Εικονίστριας και ο παπα-Δαμιανός Παρίσης, ηγούμενος Ι. Μ. Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Δεκαετία του '30. Από το αρχειακό υλικό του Πνευματικού Κέντρου Ενοριών Σκιάθου (πηγή: [www.pkins.gr](http://www.pkins.gr))

Αυτό το έθιμο ήταν προσφιλέστατο στον αλύτρωτο ελληνισμό και αναπτέρωνε τις ελπίδες του. Ο Δ. Λουκάτος γράφει σχετικά: «Δεν θα πώ βέβαια πως η θαλασσόχαρη αυτή γιορτή απλώθηκε στον ελληνικό χώρο από τους πρόσφυγες, θα δείξω όμως πόσο ζωντανά την κρατούσαν και την χαίρονταν στα παρατεινόμενα χρόνια της σκλαβιάς τους οι Μικρασιάτες Έλληνες και με πόση εθιμική λαχτάρα πλαισιώνουν από τότε που ήρθαν τις ελλαδικές αντίστοιχες τελετές». Αλλού σημειώνει επίσης «Θα χρειαστεί να μελετηθεί κάποτε αναλυτικά το νεοελληνικό εθιμολόγιο, πριν και μετά το 1922, για να φανεί τι ήρθε με τους πρόσφυγες στην Ελλάδα και πως άλλαξε μ' αυτό η λαογραφική ζωή του τόπου και της πρωτεύουσας», (Πασχαλινά και της Άνοιξης, σ. 186.). Οι νεαροί κολυμβητές που έπιαναν τον Σταυρό τον περιέφεραν σαν νικητές και μάζευαν χρήματα για τον εαυτό τους ή για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Σημαδιακή μέρα και για τους ναυτικούς. Η πίστη στο Σταυρό και το μέγάλωμα της μέρας σηματοδοτεί το ξαναταξιδεμά τους, το οποίο θα κλείσει πάλι με την γιορτή του Σταυρού στις 14 Σεπτεμβρίου.

Θαυμάζουμε, πως οι Εκκλησιαστικές γιορτές καταφάσκουν και καλλιεργούν πολιτισμικά και λαογραφικά έθιμα. Η 6η Ιανουαρίου και η τελετή της καταδύσεως

του Τιμίου Σταυρού τυγχάνει πλείστων συμβολισμών και μαρτυρεί την ορθόδοξη παράδοση και τον σταυροαναστάσιμο χαρακτήρα της. Είμαστε σίγουροι, ότι έθιμα όπως ο ραντισμός οίκων, μαγαζιών, περιουσιών, η κατάδυση και η προσκύνηση του Σταυρού, ζωντανεύουν το εορταστικό γεγονός και τροφοδοτούν το πλούσιο λαογραφικό και πολιτισμικό μας εθιμολόγιο.

**<http://bit.ly/14ld4QP>**